

Kaina metams 15 lt., pusmečiui 8 lt., 1 mėn. 1 lt. 50
Kareiviams per pusę pigiau. Užsieny metams 25 lt.
Atskiras numeris 30 centų visiems.

Skelbimai: petito eilutė 40 c., prieš tekstą dvigubai.
Adresas: Kaunas, Neprtklausomybės Aikštė.

8 (352)

Kaunas, 1926 m. vasario m. 18 - 24 d.

VIII metai.

Pažymėtini įvykiai.

Vasaris.

16 d. 1921 m. įkurtas Karo Muzėjus Kaune.

18 d. 1780 m. mirė Mažosios Lietuvos poetas
Kristijonas Duonelaitis.

19 d. 1923 m. anglai ir prancūzai išsikraustė iš
Klaipėdos.

20 d. 1923 m. mūsų kariuomenė įžengė į Klai-
pėdą.

Ką rašyti „Kariui“.

„Žodis mūsų bendradarbiams“ straipsnyje pažy-
mėjome ką ir kaip reikia rašyti „Kariui“. Šiuo tarpu
tenka kiek plačiau pakalbėti dėl to kaip žinias
reikia „Kariui“ rašyti.

Mūsų laikraštis yra skiriamas kareiviams ir turi
nusverti lygiai mūsų kariuomenės, lygiai valstybės
gyvenimą, todėl jam ir reikalinga yra iš mūsų dalių ir
šiaip karo įstaių gyvenimo, kuo daugiausia žinių tu-
rėti, ko iki šiol mūsų „Karys“ trūko. Tam trūkumui
pašalinti Redakcijai reikalinga yra pagalbos iš šalies,
o ji gali būti suteikiama mūsų bendradarbių. Dėl to,
bendradarbių turėtų būti kiekvienoje dalyje ir karo įstai-
goj. Bet ką rašinėti? — Ne vienas gal ir norėdamas
ką nors parašyti, kiek pagalvojęs gali priėti išvados,
jog nieko nesama įdomaus, ypatingo, viskas paprasta,
pilka ir kasdieninis, o dėl to nėra ir reikalo rašyti.

Žinoma iš tolo pažvelgus viskas atrodo paprasta,
bet arčiau prisžiūrėjus ir paprastame dalyke galima
šio to surasti, sumedžioti. Daly, sakysime, šis tas vei-
kiama švietimo ir sporto srityje ir šiaip jau gyvenimas
nestovi vietoj. Be to, kariuomenėje esama ne vienos bet
ištisos eilės dalių. Dėl to turi būti įdomu kariui suži-
noti, kas darosi kitose dalyse: ką nuveikė švietimo
komisija, kaip gyvena kariai kiek atvyko beraščių naujokų
ar šiaip jau mažai mokančių rašyti ir skaityti ir t. t.
Žodžiu, viską rašyti, kas pastebima švietimo srityje.
Tas pats ir dėl sporto: įvyksta, sakysime, įvairios
rungtynės per dalių šventes arba ir paprastu laiku
vienos dalies su kita arba su civilėmis komandomis.

Nors jos, rodos, tokios nežymios, būtent, jeigu pro-
vincijoje stovinti dalis rungsis su kuria nors vietos
sporto organizacijele, bet mūsų gyvenime reikšmin-
gos. Jos parodo, kad štai ir toji dalis kiek gali dirba,
krūta, nesnaudžia. Bet sporto srityje ne vien tik apie
rungtynes galima rašyti. Reikia rašyti ir apie kitus
sporto dalykus, kurie parodytų kaip sporto klausimas
yra tvarkomas dalyje.

Yra ir kitokių laikraščiu rašytinų dalykų, k. t. da-
lių šventės, vakarai — spektakliai, kelionės į istorines
vietas ir į pavyzdingus ūkius ir t. t., tautos švenčių
minėjimas, kitokios išklmės, kareivių ir vadų išleistu-
vės, apsilankymai dalyse įžymesnių žmonių ir jų pa-
sakytos kalbos, padaryti žygiai. Atskirų kareivių pa-
sižymėjimai savo pareigas einant, nelaimingi atsitiki-
mai dėl neatsargumų ir kt. priežasčių, kurie galėtų
būti pamokymu kitiems. Be to, įvairūs prietikiai tarnybos
pareigas einant, ypač sargybose ir pasižymėjusių ka-
reivių nuopelnus, taip pat mirimai, ligos karių tarpe
ir t. t. Žodžiu visko neišpasakosi kas reikalinga
laikraščiu, jam svarbu turėti viskas, kas gyvenime
įvyko, kas jo yra iškelta aikštėn. Gera būtų gauti
kuo daugiausia žinių iš dalies veikimo blaivybę plati-
nant karių tarpe, kas toje srityje daroma ir ko pasiekta.

Taigi skaitytojau! Rašyk „Kariui“ viską, ką daly
pastebėsi. Jeigu kartais abejojumei, ar kuri nors ži-
nia galima rašyti, tai ilgai neabejojęs vistiek rašyk,
„Karys“ gavęs žinią geriau išspręs, galima ji dėti ar
ne. Nebijok! Tik rašant reikia saugotis keršto prieš
atskirus asmens, šmeižto, melo ir žiūrėti, kad žinia
būtų teisinga. Be to, rašyti trumpai, aiškiai, vienoj
lapo pusėj, kita paliekant tuščią. Rašyti privalo ne tik
karininkai ir puskarininkai, bet ir patys kareiviai, eili-
niai, kurie šiek tiek sugeba plunksną suvaldyti.

Būkime drąsūs nebijokime, kad ir menkai išsila-
vine esame. Rašinėdami labiau išsilavinsime, o pamė-
gę plunksnos darbą vėliau patys džiaugsimės. Pana-
šiai elgdamės ne tiklatai savo senam prieteliui „Kariui“
padėsime, bet ir patys labiau prasilavinsim. Juk „Karys“
yra, tam, kad kareivis lavintų ne tik jį skaitydamas,
bet ir jam rašinėdamas.

Lietuvos gyvenimas.

— **Seimas. Naujas prezidiumas.** Vasario 9 d. išrinktas naujas Seimo prezidiumas: pirmininku d-ras Jonas Staugaitis (valst. liaudininkų partijos), pirmuoju vicepirmininku pralotas Justinas Staugaitis, (ūk. sąjng.) antruoju vicepirmininku d-ras Raulinaitis (darbo federacijos), pirmuoju sekretorium Jočys (d. fed.) ir antruoju sekretorium Galdikienė (krik. [demokratė]).

— **Vyriausybės darbai. Latviai atvažiuoja turtis.** Po vasario m. 16 d. Kaune įvyks Lietuvos ir Latvijos derybų prekybos reikalais susitarti. Iš latvių pusės derybose dalyvaus patsai Latvijos ministeris pirmininkas K. Ulmanis. Tas parodo, kad latviai derybomis yra labai susirūpinę.

— **Mokina austi.** Švietimo Ministerija deda pastangas, kad jaunimas ne tik lavintų savo protą mokyklose ir gimnazijose, bet išmoktų ir naudingų mūsų kraštui amatų. Palangos vidurinė mokykla įsteigė audimo klasę, kurioj mokinės mergaitės mokins austi pagerintomis staklėmis.

Vyriausybė mano ir daugiau panašių klasių įsteigti mūsų mokslą einančiam jaunimui, kad jis, baigęs mokyklą, būtų tinkamai paruoštas šeimyniniam gyvenimui.

— **Pinigus siuntinėsim telegrafu.** Mūsų vyriausybė pasiūlė Latvijai, Estijai, Čekoslovakijai, Vokietijai, Prancūzijai, Belgijai, Šveicarijai, Švedijai, Danijai ir Danigui susitarti, kad tarp Lietuvos ir šių valstybių galėtų pinigus siuntinėti ne tik paštu, bet ir telegrafu.

— **Savivaldybės. Vargšus šelpia.** Kauno miesto valdyba be kitų pašalpų miesto biednuomenei ir bedarbiams, duoda dar kasdien pietus ir po 300 — 400 gr. duonos: miesto valgykloj del 500 asmenų, o Šančių ir Žaliojo kalno miesto valgyklose del 400 asmenų.

— **Klaipėdiškiai. Užsienis susidomėjęs uostu.** Svetimų valstybių pirkliai, numatydami Klaipėdos uosto reikšmę ateity, statosi ten savo prekių sandėlius. Praeitą rudenį rusų „Naftprodukt“ pasistatė tris bakus žibalui, tepalui ir benziniui laikyti. Pavasarį statys dar dvi užsienio prekybos bendrovės.

— **Okupuotoji Lietuva. Vakar spiandė, o šian dien bučiuoja.** Šiais metais lenkai žydų mokykloms Vilniuj paskyrė 212.744 auks. ir teatrą 13.440 auks. pašalpos, o lietuviams ir gudams nieko, nors ir pastarieji taip pat moka visus užkrautus mokesčius.

— **Pavargo Vilnius lenkų rankose.** Gyventojų skurdas kasdien didėja. Nebeišgali nė mokesčių mokėti. Vyriausybė kasdien skeibia šimtais varžytinių, kuriose pardavinėja nebegalinčių išsimokėti turtą. Vilniaus mieste bedarbių yra daugiau 7000, kuriems žiūri į akis badas ir šaltis. Gyventojai, net ir patys lenkai, žiūri į Lietuvą kaip į išganymą ir kasdien auga jų nepasitenkinimas prieš lenkų valdymą.

Pastaromis dienomis Vilniuj įvyko didelės bedarbių demonstracijos. Minia šūkaudama reikalavo maisto.

— **Lenkina išsijuosę.** Lenkai matydami, kad Vilniaus ir kituose pagrobtuose kraštuose gyventojai vis labiau neapkenčia lenkų, pradėjo nerimauti. Varšuvoj įsteigė net kursus savo „osadnikams“ kolonistams, kuriuos mokina kaip gintis nuo vietos gyventojų užpuolimų. Mat pastariesiems neduoda nė vieno metro žemės, jei bent tik mirusiems, o atgabentūs iš Lenkijos „vidurio“ ponukus šelpia visom keturiom.

Negalima neapsiginklavus gyventi tarp ginkluotų kalmynų, nes tai būtų lygu nusižudymui
R. Zakmenis.

Krašto Apsaugos Ministerio padėka.

Lietuvių Katalikų Jaunimo „Pavasaris“ Centro Valdybos Pirmininkui.

Širdingai dėkodamas už „Pavasario“ Sąjungos atstovų VII-tos konferencijos sveikinimą ir linkėjimus kariuomenei, prašau Tamstos pranešti Sąjungos nariams, kad Lietuvos kariuomenė, žinodama esant remiama Lietuvos jaunimo, jaučiasi dvigubai tvirtesnės dvasios, jai Tėvyne pastatyta tikslą siekiant.

Kariuomenė laukia, kad šiuo ramiu laiku jaunimas savo kultūriniais darbais padėtų jai tvirtėti, o ištikus audrai — ne tik žodžių, darbų, bet ir savo gyvybės nepasigailėtų ir visi, kaip vienas stotų į jos eiles.

Dr. Bistras.

Krašto Apsaugos Ministeris.

Kas yra savarankiškumas ir iniciatyva?

Drausmingas karys yra tas, kuris klauso viršininkų, griežtai laikos nustatytą taisyklių, pildo įsakymus ir komandas.

Tačiau nei statutas, nei viršininkas negali visų smulkmenų numatyti, negali pasakyti, kad tokiom tai apyvostom esant reikės vienaip elgtis, o kitom kitaip. Jeigu, sakysime, viršininkas sako: „Tamsta, Petraiti, pašauk man tuoj vyr. pusk. Puškorių“, tai nėra jokių neaiškumų ar abejonių, kas reikia panašiu atveju daryti, kaip pasielgti, o del to nėra mažiausio reikalo ir nurodymų iš vado laukti, čia viskas yra aišku kaip ant delno. Bet tas pats viršininkas gali ir kitaip prabilti. Ypač karo lauke jis gali dar ir taip pasakyti: „Tamsta, Balini, tuojau gausi tris vyrus, kuriuos paskirs viršila, ir tu su jais tučiuojau vyk Paežerėlio mišką, kuris antai dešinėje dungso, gerai jį apžiūrėk, o viską išaiškines grįžk atgal ir pranešk man žvalgymo išdavus. Štai antras įsakymas, kuris žymiai skiriasi nuo pirmojo. Kiek anuo atveju viskas buvo aišku, kas daryti, tiek čia to aiškumo trūksta. Čia mes turime tokių dalykų, kur ir vienaip ir antraip galime pasielgti, o kurių iš kalno ir numatyti negalima. Šiuo atveju kad ir norėtų vadas paaiškinti kuriuo keliu, leiskime, parankiau būtų eiti į mišką, kaip tiksliau jį apžiūrėti, jis negalės to padaryti, nes visas žvalgymo darbas priklausys, labiausia nuo apystatos, kurioje reikės veikti, o ji savo ruožtu gali įvairuoti ir nevisuomet atatikti mūsų kad ir akyliausiems spėliojimams. Kas daryti panašiais atvejais?

Čia jau uždavinį reikia savarankiškai išspręsti. Reikia pačiam galvoti, pačiam ieškoti būdų geriausiai įsakymą įvykinti. O suradus, juos pačiam praktikoje pritaikyti. Tas ir bus savarankiškumas elgesys, kuriuo mes griebiamės, kai įsakymui trūksta smulkių nurodymų. Savarankiškumo reikalauja iš mūsų sargybinių pareigos, kurias eidami, dviem valandom vienui vienai pasilikę turime savarankiškai iškilusius klausimus spręsti (kad ir sakysime, žmonių miniai susirinkus ir triukšmui pakilus), turime mokėti sau vadovauti, savo išmanymu vadovautis. To savarankiškumo kupina yra mūsų tarnyba karo lauke.

Bet štai gauname įsakymą suvėlintą. Jis, leiskim, šiaip skamba: „Iteikti N. pulko vadui pranešimą“. Vykstame į pulko stovyklą ir nuėjus ten pasirodo, jog pulko tenai jau nesama toj vietoj: jis dievai žino kur iškeliavęs. Kas daryti? Grįžti atgal ar ieškoti išvykusios dalies? Štai dar vienas, kiek kitokios rūšies atsitikimas, kuris reikalauja iš mus atatinamo sprendimo. Kas panašiu atveju mums patars kaip turime pasielgti ir ko mes privalome klausyti? Aišku, jog mes patys turime iškilusį uždavinį išspręsti. Bet kaip? Žinoma

reikia ieškoti kad ir išvykusios dalies, pranešimą vis vien įteikt. Kad ir nėra arti vado, o elgtis mes turime taip pat, kaip ir jam čia pat esant, o be to, elgtis privalome taip kaip aukščiau pasakyta. Bet kodėl turime ieškoti dalies, o ne grįžti atgal? Todel, kad įsakymas buvo gautas „nunešti pranešimą ir įteikti“, o jei taip tai negalima grįžti atgal. Dalis gal dar netoli nužygiavo, ją nesunku bus pavyt, grįžti atgal reikia atsisakyti, įsakymą vykinti. Štai dar vienas savarankiško pasielgimo pavyzdys.

Bet gali dar ir taip atsitikti, jog įsakymo, sakysim, visiškai nepajėgime įvykinti. Ar galime dėl to liautis jį vykinti, ar priešingai -- turime griebtis kitokių būdų jam įkūnyti, statomąjį tikslą pasiekti? Žinoma, turime taip pasielgti, kad įsakymas vis vien būtų įvykintas. Bet kaip? Aišku, čia viskas nuo mus vieno priklausys, čia mes vieni sau vadovaujame, patys pasirenkame būdus įsakymui vykinti. Panašus mūsų pasielgimas, ieškojimas būdų įsakymui išpildyti, jų suradimas ir pritaikymas jau bus ne savarankišku, bet iniciatyva vadinamas. Kas gi yra ta iniciatyva?

(Bus daugiau).*

J. Raseiniškis.

Pulko šventės metu: iškilmingi kareivių pietūs.

Kaip sekasi lenkams šeiminkauti.

Iš visų po didžiojo karo susidariusių naujų valstybių didžiausia yra Lenkija. Ji, mat, daugiausia yra svetimų žemių prisigrobusi. Tačiau tas lenkų godumas matyti iš pastarųjų Lenkijos gyvenimo metų nei na jai sveikaton. Pernai rudenį lenkus ištiko naujas smūgis: jų pinigų vertė labai nusmuko ir vieton 5 buvo mokama iki 15 zlotų už dolerį. Dėl to gyvenimas trigubai pabrango, dauguma įmonių subankrutavo, dirbtuvės paleido daug darbininkų. Valdžios apskaitymais, šiuo metu Lenkijoje yra virš 340.000 bedarbių, viename Vilniuje jų yra 7000 suviršum. Be to, dėl nebepakeliamų gyvenimo sąlygų pačioje Varšuvoje prasidėjo streikai. Pačių lenkų pranešimais, Varšuvoje ir kituose didesniuose miestuose darbininkai badauja ir dažnai nusilpnėję dėl bado alpsta gatvėse. Valdžia, kad išgelbėtų kraštą nuo galutinio skurdo ir vargo, neriasi iš kailio, bet niekas negelbsti. Sulindę į skolas, savo jėgomis neįstengdami atsistoti ant kojų, lenkai vėl ieško paskolų svetimosiose valstybėse užstatydami kitų šalių biznieriams valstybės turtus. Tačiau

toki „pagalba“ vargu išeis į sveikatą Lenkijai. Apkrauti nepakeliamais mokesčiais ūkininkai nevalioja išsimokėti: pardavinėja paskutinį mišką ir žemės sklypus. Apie tai daug rašo ir patys lenkai savolaikraščiuos (Rzeczpospolita, Kurjer Poranny ir kiti), pažymėdami, kad Lenkija pavirto į licitacijų salę. Nors pastaruoju laiku zloto vertė kiek ir pakilo, tačiau padėtis dėl to negerėja.

Be to, lenkai turi daug rūpesčio ir su savo kariuomene, kurios išlaikymui kasmet tenka skirti 40 nušimčių visų valstybės pajamų. Todel pritarus lėšų noroms nenorms priversti yra ją sumažinti. Dabar karo vadovybė suka galvą, kokių būdu kariuomenę pertvarkyti, kad ji galutinai nesubirėtų. Karininkai ir liktiniai, dėl visų tokių sumažinimų ir trumpinimų, labai suerzinti, nes paleisti iš kariuomenės tokiam nedarbui esant neturi iš ko gyventi, negali net duonai užsidirbti. Tuo tarpu vyriausybė vis tik yra pasiryžusi karininkų ir puskarininkų skaičių žymiai apkarpyti.

Lenkijos politinė padėtis irgi labai neaiški, nes gruodžio mėnesį, pasirašius Lokarno sutartį, kurioje Vokietija savo valia atsisakė nuo Lotaringijos ir Elzaso kraštų ir pasižadėjo niekuomet nepulti prancūzų, pastariesiems vokiečiai liko nebepavojingi ir tuo būdu

Lenkijos reikšmė Prancūzijai sumažėjo. Lenkai lyg nebepasitikėdami savo sąjungininkais prancūzais, bijodami pasilikti vieni vieni, jau išsižadėjo savo „onaro“ ir pradėjo gerinti santykius su savo kaimynais. Jie žemai nusilenkė prieš Maskvos „tavorščius“, nuo kurių antplūdžio neseniai buvo pasiskelbę visą Europą ginti. Bet įsitikinę, kad kiti tokių gynėjų yra nereikalingi, patys pradėjo šaukti bolševikams „kochaimy sie“ (mylėkimės). Dabar lenkai rimtai deriasi su bolševikais Maskvoje dėl užmezgimo draugiškų santykių ir abi pusės yra palankios sutarčiai sudaryti. Pagyvensim — pamatysim kuo ta bičiulystė baigsis, bet dabar galima pasakyti, sunku tikėtis, kad lenkų-bolševikų pradėtoji sutartis sklandžiai tęstusi, nes

tarp abiejų šalių per daug pasirodo skirtingų nuomonių ir daug opių klausimų iki šiol neišspręsta.

Su savo pietų kaimynais rumunais ir čekoslovakais lenkai kad ir susibičiuliavę yra, ir jų kalbama net apie karo sutarčių sudarymą, bet iš tikrųjų nė viena pažymėtųjų valstybių nesiskubina lenkų glėbin. Su rumunais lenkai lyg ir vengia viešai pasirodyti nes nenori gadinti geros nuotaikos Maskvos „tavorščiams“, kurie vis dar tebegriausia dantis prieš Rumuniją už Besarabijos derlingus laukus. O su čekais irgi iki šiol nieko nėra pasiekę.

Dėl Lenkijos santykių su Latvija, Estija ir Suomija reikia pažymėti, kad šaltas iš Maskvos krašto vėjas gerokai juos atvėsina. Jei lenkams pavyktų susitarti su bolševikais, tai latviams ir estams teks gerokai nusivilti lenkų bičiulyste, apie kurią Varšuvoje pastaruoju laiku labai mažai begirdėti. Žodžiu, Lenkija juo toliau, juo labiau tvinksta. Juo labiau reikalingi jai yra milžėjai, kuriuos kviesdama iš svetur, reikia tikėtis, ji greitai išsituštins.

A. U.

Karas lengvesnis už vergiją. Vovenargas.

Onanizmas:

Yra vienas labai blogas paprotys, kuris labai išsiplatinęs. Tas paprotys yra onanizmu vadinamas.

Onanizmas yra lyties patenkinimas, kuris atliekamas be lyties suėjimo. Vyrai dažniausiai šį dalyką atlieka rankomis, trindami jomis lyties organą iki išteka sėkla lygiai kaip per lyties suėjimą.

Jeigu onanizmas žmogui nekenktų, apie jį galima būtų tylėti. Bet dažniausiai onanizmas sunkiai atsiliepiama žmogaus sveikatoje ne tik tuo pačiu laikotarpiu, bet palieka blogų pėdsakių ir tolimesniam jo gyvenimui.

Pažiūrėkime į to žmogaus veidą, kuris labai dažnai užsiima onanizmu. Jis atrodo išbalęs, iškūdes, įdubusiomis akimis, po akimis mėlynės, veidas dažnai spuoguotas, rankos — pamėlynavusios; toksai žmogus neturi bendrai geros vyriškos išvaizdos, yra silpno kūno, atrodo lyg išgąsdintas, vaikščioja sukumpęs, nemėgsta draugystės, stengiasi būti vienas. Dvasinis tokio žmogaus stovis taipgi sutrinka: jis greitai viską užmiršta, sunkiau galvoja, greitai susierzina.

Matome, kad onanizmas gali labai žymiai atsiliepti sveikatoje. Žinoma, čia daug pareina nuo to žmogaus kūno sudėties, kuris užsiima onanizmu, nuo onanizmo dažnumo. Be to, sunkiau jis gali atsiliepti tam, kuris anksčiau pradėjo jį užsiiminti, pavyzdžiui, būdamas dar vaiku, nes, dažniausiai, šis blogas paprotys prasideda dar prieš lyties subrendimą.

Jeigu vyras iš jaunų dienų ir dažnai užsiima onanizmu, jo valia visai ištyžta. Žinodamas ir jausdamas, kad tai yra kenksmingas ir negražus dalykas, po kiekvieno onanizmo įvykio jis nutaria daugiau to nedaryti, bet geiduliui patenkinti, jis laužo savo nusistatymą ir tęsia toliau tą šlykštų darbą.

Toksai valios ištvirkimas palaužia galutinai visą žmogų: jis jaučiasi bauriausiai žmogumi pasaulyje, didžiausiai nelaimingu; jis yra nusiminęs. Jausdamas, kad kūno stovis jo blogas, jis mano, kad įgijo kokią nors blogą ligą, sugadino onanizmu kokią nors svarbią kūno dalį, bet kreiptis į ką nors su patarimu neišdrįsta, nes bijo pasakyti, kad užsiima onanizmu. Jeigu tokiame stovy žmogus kreipiasi į gydytoją, tai dažniausiai toksai žmogus stengiasi kiek galėdamas tą savo blogą įprotį paslėpti.

Pastebėjus, kad kas nors yra panašaus stovio ir kad jis užsiima onanizmu, reikia stengtis tokį žmogų nepaleisti niekur iš akių, būti su juo drauge, nepalikti vieno. Be to, jam reikia išaiškinti, kad onanizmas yra labai negražus dalykas, kuris kenkia sveikatai. Lygiai reikia jam nurodyti kad metus onanizmą, žmogus gali visai pasitaisyti.

Kalbant apie onanizmo pėdsakus tam žmogui, kuris juo užsiiminėdavo, bet metė, tai reikia pasakyti, kad jis visgi šį tą žmoguje palieka, atsiliepdamas kūno ir dvasios stovyje. Juo onanizmas buvo įgėnis ir dažnesnis, juo tie pėdsakai liks didesni. Bet ir čia nusiminti nereikia: sužinojus, kad tai yra kenksmingas ir negražus dalykas, reikia tuojau jį mesti; tada to įpročio pėdsakai gali ir visai išdilti.

Gyd. mjr. Petraitis.

Napoleonas I viename savo laiške, rašytame policijos ministeriui Fouche, yra pasakęs: „Būk Tamsta atsargus su laikraščiais, nes vienas, turintis daug skaitytojų, laikraštis, reiškia tiek, kiek du armijos korpusai“. Šie garsaus karžygio žodžiai liudyja, kiek yra galinga spauda ne tik visuomenės, bet ir karo gyvenime. Todel, Kareivi, remk savo laikraštį ne tik skaitydamas jį, bet ir rašinėdamas jam žinių iš savo dalies ir savo pageidavimus, nuomones vienu arba kitu klausimu.

Kariuomenės gyvenimas.

Paaukštinimai. Respublikos Prezidento vasario m. 16 d. aktu pakelti į pulkininko laipsnį: Pr. Bizokas, O. Urbonas, J. Sutkus ir gyd. K. Oželis. Į pulkininko leitenanto — R. Burokas, St. Pundzevičius, P. Pundzevičius, V. Giedris, J. Mačiulaitis, K. Sprangauskas, V. Vitkauskas, J. Jackus, P. Murnikas, A. Liutermozas, J. Steponavičius, P. Aglinskas, J. Papečkys ir P. Budrevičius. Pakelta į majorus 20 katininkų, į kapitonus — 47 ir į vyresnius leitenantus — 113.

Apdovanojimai. Respublikos Prezidentas vasario m. 5 d. aktu apdovanojo II rūšies 2 laipsnio Vyties kryžiaus ordenu Čekoslovakijos karininkus:

Sudegė.

Po tylios ir nejaukios rudens nakties, dar rytmečio baltajam rūkui neprasiskleldus, šiapūs Augustavo girių sutratėjo keli šautuvų šūviai. Mūsiškiai dar nebuvo pasiruošę kautis, nes tik naktį buvo atėję prie savos pozicijos — užtat ir skubinosi! Kasė apkasus, metė įsirenžę žemę viršun, daužė špatais, lygino, kiti nešiojo iš raisto velėnas ir klojo jomis išverstą geltoną smėlį, kad tik apkasus nematytų priešininkas.

Vienoj pusėj blizgėjo ežeras, priešais juodavo arimas drauge su gelsvom rudens lankom, taip pat buvo matyti pailga kalva, kryžius, o toliau pagiry tarp medžių rūkuos paskendęs dungsojo kaimas. Užvakar į jį atsikraustė priešininkas. Kitoj pusėj juodavo aukštas pušynas. Jame irgi nesnaudė. Stuksėjo šaknys, traškėjo laužomos šakos ir ruošėsi priešininką sutikti.

Štai ir išaušo! Rūkas kažkur dingo; patekėjo skaisti raudona, it Lietuvos mergelės veidelis, saulutė. Karių ūpas pagerėjo, kiekvienas džiaugėsi susilaukęs ryto. Kiti net pamiršo, kad apkasus rausė. Tarp sąvės linksmi kalbėjosi, juokavo.

Bet štai po valandėlės pasigirdo šūviai, netolimais sušvilpė kulkos ir vėl nutilo.

— Kas ten, po šimts pypkių, dedasi, kad šaudo!

— pakėlęs galvą nuo žemėlapiu prabilo kuopos vadas.

— Mūsiškiai pliekia — atsakė viršila.

Netrukus sugrįžę žvalgai papasakojo, kad lenkai kažin ką gaudė girioj, vaikė, bet mūsų žvalgų išgąsdinti pabėgę.

— Nei gaudė, nei ką, jums, tur būt, pasivaidino — užkirto Valaitis.

— Taip tau rodos čia betupčiuojant apkase, kol nematyti priešininko. Jeigu toks gudrus, tai kodėl gi nejai žvalgybon; kai skyrė žvalgus tupėjai apkase įsitraukęs sprandą į milinės kalnierių, kad tik nepastebėtų tavęs — spyrsi grįžę žvalgai.

— Dar dyvai, kad nepatrūko bebėgdami! — dar pridūrė Gerūnaitis, pajuokdamas žvalgus ir džiaugdamas, kad pats, būdamas bailys, gali iš kito pasi juokti.

Tuo tarpu iš girios pasirodė jauna ir daili mergaitė. Ji bėgo rankas ištiesusi, tartum pagalbos prašydama. Bėgo tiesiai prie lietuvių apkasų. Visi apkasuose nustebo ir laukė kas čia bus, del ko bėga pas juos mergelė.

Mergelė atbėgo visai uždususi, negalėjo žodžio ištart, veidas išbalęs, išsigandęs, visa drebėjo, tartum

buvusį krašto apsaugos ministrą F. Udržal, generolus J. Syrovą, R. Gajdą, S. Čeček, Z. Veinerek ir papulkininką J. Stanek.

Paskyrimai. Pulk. ltn. Povilas Dundulis paskirtas laikinai eiti 1. pėst. D. L. K. Gedimino pulko vado pareigas.

Kauno įgula. Vasario 16 d. 2000 įgulos karių buvo nemokamai leista lankyti miesto kinematografus. Seansai prasidėjo nuo 14 ir tęsėsi iki 16 v.

Kareiviai buvo patenkinti.

Ar nepavargote eidami?

— Ne, Tamsta!

Ar patenkinti paveikslais?

Labai, Tamsta!

Tik kodėl tai negirdėjau beskambant mūsų dainų Laisvės Aleja begrijtant. Juk tai buvo tautos nepriklausomybės šventė, nelyginant kad kaip Velykų šventės. Buvome likimo pamiršti, o dabar vėl savaimingi, todėl ir turėjo tas visų veiduose ir akyse spindėti.

R. B.

Karo Muzėjus pagerbė pirmas aukas. Vasario m. 11 d. Lietuvos kariuomenė gedėjo dėl pirmų žuvusių dėl Lietuvos nepriklausomybės karių, karininko Juozapavičiaus ir kareivio Lukšio.

Karo Muzėjui visą tą dieną vėliavos buvo pusiau nuleistos.

Garbė didvyriams, žuvusiems dėl Tėvynės. Š. m. vasario 11 d. 9 p. pulko kariai paminėjo žuvusius už Lietuvos Nepriklausomybę. Kareivių Rūmų salėje ties scena viršų iškabinti trys dideli paveikslai, tai pirmieji žuvusieji: karininkas Juozapavičius, kareivis Lukšys ir kareivis Aimutis.

Pulko vadas pradžioj trumpai paaiškino susirinkimo priežastį, kodėl atėjome paminėti žuvusius, juos pagerbti. Po jo kalbos orkestras groja gedulos maršą; visi atsistoja, tyli...

V. I. Grušėckas smulkiai atpasakoja karininko Juozapavičiaus gyvenimą, darbus ir mirtį. Švietimo komisijos pirmininkas primina, kad šiandien nors kalbama apie šiuos tris pirmutinius garbingai žuvusius karžygius, bet jų asmenyje mes minėjome visus, kurie žuvo dėl Lietuvos Nepriklausomybės. Kalbėtojai bendrais bruožais papasakojo pirmųjų savanorių nepaprastą pasišventimą, o kartu ir apie kar. Lukšio ir Aimučio nuopelnus. Be to, paaiškino, kaip sunku tuomet buvo

savanoriams: tėveliai dar mažai suprasdami reikalą trukdė, atkalbinėjo juos, kad neitų, nesikištų pavojun; vietiniai bolševikai agitatoriai irgi stengėsi iš paskutiniųjų įrodyti; kad Lietuva nesugebės iškovoti nepriklausomybę, ragindami prie jų prisidėti, o dauguma dėl neturto negalėjo pastoti, neturėdami tinkamų rūbų, nes pastojus žinojo, kad nieko negaus; anuomet rūbų nedalino. Bet vis tik daugelis jaunuolių, nežiūrėdami kliūčių, stojo savanoriais, griebėsi ginklo, norėdami Tėvynei laisvę iškovoti. Jie tikėjo, kad Lietuvos tikri sūnūs gali prikelti ją iš vergovės. Jie mums laisvę ir atpirko. Anie karžygiai mums laisvę iškovojo, išvadavo nuo priešų tėvynę, dėl to turime jų pėdomis eiti. Turime baigti jų pradėtą darbą — atvaduoti Vilnių. O kad tą greičiau įkūnytume, privalome vienybėje gyventi, klausyti vienas kito, ir nepamiršti savo didvyrių žygių. Mūsų juk tikslas atvaduoti — Vilnių, Seinus, Punską atsiimti.

St. Baniulis.

„Klaidžiojanti Mitrodora“ sužavėjo gedimniečius. Vasario 7 d. Našlaičių Namuose 1. pėst. pulko kariams buvo suruoštas spektaklis. Dramos teatro artisto J. Petrausko trupė suvaidino „Nelemtasis Debiutas“, vieno veiksmo farsą ir „Klaidžiojanti Mitrodora“, 3-jų veiksmų komediją. Pirmasis dalykėlis, nors buvo kareiviams paaiškintas, vistiek žiūrovams nelabai patiko: nesukėlė susidomėjimo. Užtat „Mitrodora“ visus palinksmino. Visi kvatojo įsirenžę. Skirstydami gyvai dalinosi gautais įspūdžiais, pamėgdžiodami nugirstus posakius. Salėje buvo apie 300 karių. Bilietų kainos kariams buvo papigintos. Širdingą ačiu gedimniečiai taria p. J. Petrauskui ir jo bendradarbiams! Laukiame dažniau atsilankant!..

J. Š.

Kariuomenės Teismas praeitą savaitę nuteisė: 1) 7. p. pulko eil. Povilą Baičiūną 1 metams 4 mėn. drausmės dalin už pabėgimą ir valdiškų daiktų išaikvojimą; 2) 8. p. pulko eil. Kazį Klumbį 8 mėn. drausmės dalin už pabėgimą; 3) 2. art. pulko eil. Antaną Maluką 4 metams sunkių darbų kalėjimui už pabėgimą, valdiškų daiktų išaikvojimą, svetimų pinigų pasisavinimą ir paso padirbimą ir 4) Kretingos apskr. naujoką Vincą Sendravičių 6 mėn. paprasto kalėjimo už pabėgimą.

Vasario m Kariuomenės Teismas svarstys kareivių bylas Alytuje: 20. d. buvusio 3 dragūnų „Geležinio

šmėklą būtų mačiusi. Niekas negalėjo jos nuraminti, ji tik tai verkė ir dejavo. Veltui ją ramino, juokavo iš jos, niekas negelbėjo. Bet pagaliau šiek tiek susivaldžiusi prabilo:

— Vyrai, saugokitės, daugybė lenkų atėjo. Visą naktį ėjo nauji lenkų būriai ir girdėjau, kad jums tuojau pulsia. Aš bėgau jums pasakyti. Nesnauskit!

— Bet kaip tu atbėgai? — kažkas paklausė.

— Aš? Nagi giria, pro jų sargybas! Ilgai lenkai vijosi mane, bet nepagavo.

Visi nustebę išgirdę mergaitės pasakojimą. Visi gerėjosi jos drąsumu ir pasišventimu tėvynei. Vadas, išklauses mergelės pranešimą, liepė nuvesti ją į apkasus, pavalgydinti, o pats parašęs raštelį liepė raitininkui kuo greičiausiai su rašteliumi lėkti pas bataliono vadą.

Kiek vėliau trenkė pirmas patrankos šūvis, pasakum pasigirdo antras, trečias ir t.t. Toli ties kaimu pasirodė tirštos lenkų grandinės, kurios slinko lietuvių apkasų link. Sujudo mūsų apkasai, pasipylė šūviai ir kiekvieno lietuvių krūtinėj degė kerštas. Susikūrinę rakinėjo kulkosvaidžių spynas, šaudė visi it vienas. Lenkų grandinės tirpo kaip ledas: vieni krito, kiti dar kažką rodė rankomis, ragino eiti, bet neužilgo ir tie griuvo žemėn.

Veržėsi lenkai kaip pamišę, siuto kulkosvaidžiai, šaudė, patrankos trankė ir visą dieną drebėjo apylinkė, bet lenkai nieko negalėjo pešti ir turėjo pasitraukti.

Vakare paraudęs dangus liudijo lenkų pralaimėjimo priežastį. Tai degė mergaitės bakūžė. Lenkai mat, suprato ko bėgo mergaitė. — Užtat ir atkeršijo. — Leiskite, bėgsiu... leiskite... Ten mano mamytė liko... šaukė mergaitė. Leiskite, bėgsiu mamytės gelbėti...

Nieks nedrįso jai prieštarauti. Visi tylėjo... O mergaitė bėgo liepsnojančios bakūžės linkui.

— Einam, vyrai! — tarė kuopos vadas. Ji mus išgelbėjo nuo lenkų, o mes turime jai padėti.

— Einam! — tirštai atsiliepė ore visos kuopos balsas. Kažkas sujudo, sutrypė ir vėl nutilo... Skubino mūsų vyrai... betgi nespėjo... Kad ir buvo kaip šunes sutriuškinti lenkai, bet mergaitei nepagelbėjo. Sudegė bakūžė... Sudegė ir užremta iš visų pusių jos mamytė... Sudegė ir atbėgusi gelbėti mamytę mergaitė, lenkų įmesta į ugnį...

— Tai... užės, kažkas sugriežęs dantimis sukeikė... Na! palauk, ateis laikas atsilyginsime!...

J. Bartkus.

Vilko pulko eil. Jono Ščesnulevičiaus, 23. d. 4. art. pulko eil. Juozo Kilikevičiaus ir 25. d. buv. 11. p. pulko eilinių Tamošiaus Grambo ir Domininko Ramausko.

Dar nenugalėtas tas karys, kuris žuvo kautynėse.
Braminų išminties žodžiai.

Užsieniai.

— Ir Vokietijoje ne pyragai. Nedarbas kasdien auga. Per š. m. sausio mėn. subankrutijo arti 2.200 įvairių įmonių.

— Sugriuvo namai. Vasario 11 d. Miuncheno kepykloj, sprogus krosniai, sugriuvo kelių aukštų namai, kurie grūdami padarė daug nuostolių visam kvartale, taip pat daug žmonių negyvai prisilėgė ir sunkiai sužeidė.

— Daina be galo Lenkijoje. Nė vienoj valstybėj neišgirsi tiek suktybių, kiek Lenkijoje. Neseniai laikraščiai rašė apie dideles lenkų valdininkų suktybes krašto apsaugos ministerijoje, o jau šiandien praneša, kad suimtas Lodzėj valstybės tabako monopolio direktorius ir jo 14 bendradarbių už valstybei padarytus 1.137.218 zlotų nuostolių.

— Sovietų Rusija traukinių nesuvaldo. Greitasis traukinys įvažiuodamas į Maskvą, nuslydo nuo bėgių ir užvažiavo ant platformos. Suvažinėta daug keleivių.

— Suomiai prijaucia lietuviams. Abom ieste įsteigtas Lietuvos konsulas. Per atidarymo iškilmes dalyvavo daug žymių Suomijos veikėjų, laikraštinių ir kt. asmenų, kurie pasisakė, kad jie giliai atjaucia Lietuvai padarytas lenkų skriaudas ir šunybės ir trokšta, kad lietuviai greičiau atgautų savo sostinę Vilnių drauge su kitais pagrobtais kraštais.

— Lietuviai niekur nesnaudžia. Jau 40 metų kaip gyvena Londone lietuvis dailidė Straškauskas, kuris ten turi savo dirbtuves. Jo dirbtuvių gaminius labai brangina anglai ir pripažįsta, kad Straškauskas yra geriausias dailidė Londone. Per parodas jis yra gavęs daug medalių ir pagyrimų.

— Anglija skęsta. Jau 3 savaites kaip smarkiai lyja Anglijoje. Beveik pusė krašto apsemta. Londono meteorologijos (oro spėjimo) stotis praneša, kad lietus dar greit nesiliausiąs lięs. Gyventojai yra rimtai susirūpinę kaip apsisaugoti nuo potvynių.

— Graikija paskelbė kara automobiliams. Kadangi Graikijos miestuose automobiliai važinėja gatvėmis visu smarkumu ir suvažinėja daug žmonių, tai kovai su jais policininkai nešioja vinių prikaltas lenteles, kurias pameta greitai važiuojančiam automobiliui po ratais. Perdurtos ratų gūmos sprogsta ir automobilis sustoja. Tuomet policininkas sustato šoferiui protokolą ir kaltinimą baudžia.

— Turkija ligonius skraudžia. Turkijos vyriausybė išleido naują įstatymą, kad visi turkai prieš susituokimą pristatytų gydytojų liudijimus, kad jie yra visiškai sveiki. Kas tokio liudijimo neturės tas negalės vesti.

Gydytojas geriau žino...

Paskendusiam žmogui parvežė gydytoją. Gydytojas apžiūrėjęs tarė: Jau miręs!

Žmogus pakėlęs galvą spiriasi: Ne, dar nevisai, tamsta gydytoje!

— Cit! — supykusi žmona sudraudė ligonį, — juk gydytojas geriau žino...

Karo kronika.

— Katės viename maiše nori susitaikinti. Balkanai yra vienas neramiausių pasaulio užkampių. Tenyščios valstybės jau ne vieną kartą yra kariavusios tarp savęs dėl sienų nustatymo, neskaitant karo su kitomis valstybėmis. Pastaruoju laiku Balkanų valstybių susijungimo šalininkai gyviau veikia ir nori suartinti visas tautas, sudaryti vieną bendrą frontą prieš savo amžinus priešininkus, turkus ir jų sėbrus. Jugoslavija bijo Vengrijos, kurioje esą jau suorganizuoti slapti kariuomenės būriai prieš Jugoslaviją. Pastaroji bijo Italijos.

Balkanų susitarinimui yra prielankios Anglija ir Prancūzija, kurioms svarbu turėti tvirtą sąjungininką prieš Turkiją ir be baimės toliau valdyti iš Turkijos atimtus kraštus.

— Tautų Sąjunga ruošiasi skristi. Tautų Sąjunga sumanė persikelti iš Ženevos į kitą vietą, nes Šveicarijoje esąs labai brangus pragyvenimas. Taip pat ir nusiginklavimo konferencija, kuri įvyksianti gegužės m. 6 d., siūloma šaukti ne Šveicarijoje, kaip iki šiol norėta, bet Prancūzijoje arba Belgijoje.

— Vienaip groja kitaip šoka. Visi dejuoja kad girdi karas esąs baises, o nė vienas jo nebijo. Šiaurės Amerikos Jungtynės Valstybės, sakysime, taikingiausiai ir teisingiausiai, didina savo kariuomenę kaip kiti kalba apie taiką. Iki šiol turėjo 11.000 karininkų ir 118.000 kareivių. Šiais metais padidins kariuomenę iki 12.000 karininkų ir iki 125.000 kareivių.

Turkija irgi nesnaudžia. Ji stiprina savo svarbesnius uostus Juodojoje ir Viduržemio jūrose. Ginklavimą ir medžiagą gabena iš Sovietų Rusijos.

○ Anglijos karo ministerija įvairių nuodų veikimui iširti sunaudojo per 1925 m. daugiau kaip 2000 gyvulių, kurių dauguma žuvo.

„Karui“ Vokietija šiemetams paskyrė daugiau lėšų ginklams ir amunicijai pirkti, negu pernai. Krašto apsaugos ministeris karo išlaidų padidėjimą aiškina tuo, kad per kelėjus pastaruosius metus Santarvė neleidusi Vokietijai ginklų įsigyti.

— Lenkai mokinais lietuvių kalbos. Lenkai atidarė Vilniuje svetimų kalbų kursus karininkams. Kursuose tarp kitų dėstoma ir lietuvių kalba.

— Nelgai nabagai teko šeiminkaut. Laukiama, kad šiomis dienomis atsistatydinsiąs garsusis „maištininkas“, dabar Lenkijos krašto apsaugos ministeris Želigovskis.

— Įkyri „augintinė“. Prancūzija Tautų Sąjungoje pasisakiusi, kad ji pavargo beglobodama T. S. taryboje Lenkiją ir trokšta kuo greičiausiai įkyrios „augintinės“ atsikratyti.

Sporto kronika.

Lietuva.

Lietuvos pirmenybių kalendorius. Lietuvos Sporto Lygai pavedus, Lietuvos Dviratininkų Sąjunga ruošia savo buveinėje (Vytauto park. rūm.) vasario mėn. 20 ir 21 d. — sunkumų kilnojimo Lietuvos pirmenybėms 1926 m. 27 ir 28 d. — šaudymo (iš mažo kalibro 6 mm. šautuvų be optinių stiklų) Lietuvos pirmenybėms 1926 m. Lietuvos pirmenybėse dalyvauja visos Lietuvos sporto, kariuomenės ir šaulių organizacijos. Įsirašymus siųsti LDS-gai. Žinios teikiamos kasdien nuo 19 iki 21 val.

Šaudymo distancija — 20 mtr., dvi serijos po 5 šūvių su 2 bandomaisiais kiekvienoje serijoje. Pozicija — stovint. Laikas — maksimum 10 min. serijai. Taikikliai — balti, padalinti į 12 lygų zonų (ratų) skaitant nuo 1 iki 12 taškų (12 tašk. centras, juodas obuolis apie 3 cm. diametre). Vietos skirstomos sulig taškų daugumos.

Šaudymo pirmenybės įvyks salėje. Pirmiems 3 nugalėtojams kiekvienoje grupėje (vyrų ir moterų) bus išduoti prizai. Dalyvauti gali visų Lietuvos sporto organizacijų ir kariuomenės dalių nariai, įsirašę per savo valdybas ar dalies vadus ir sumokėję starto mokesnį — 3 lt. nuo dalyvio. Įsirašymo terminas baigiasi kovo m. 24 d. 20 val. Už naudojimąsi LDS klubo šautuvais mokama — 2 lt. Šoviniai išduodami kiekvienam dalyviui.

Pirmenybių pradžia šeštadienį (pirma serija) 18 val, sekmadienį (antra serija) 16 val.

Lietuvos Dviratininkų Sąjungos Valdyba.

Užsieniai.

Europiečiai pralaimėjo Amerikoje. Amerikoje dabar vieši geriausiai Europos lengvosios atletikos mėgėjai, kurie susitinka rungtynėse su amerikonais ir pralaimi. Tik vienas norvegas Hoff laimėjo šokimą su kartimi nauja pasaulinį rekordą — 3,98 mtr. Vokietis Houben laimėjo tik ketvirtą vietą. Olandas Paulen antrą vietą ir anglas Goodwin trečią vietą.

Europiečių pralaimėjimas dalinai paaiškinama tuo, kad jie yra nepratę bėgioti ant medinių grindų.

Ir Suomijoje laimi norvegai. Suomijoje buvo ruošama kariuomenių rungtynės sniegčiūžomis ir šaudymas. Laimėjo jas norvegai: 15 klm. bėgime ir šaudyme pirmas norvegas Grottumsbraaten per 1 val. 20 min. 27 sek., antru norvegas Haugh per 1 val. 23 min. 37 sek., trečiu suomis Jarvinen per 1 val. 27 min. 50 sek.

Kapit. Rumba — Latvijos apgalėtojas pačiūžomis 1926 m. pirmenybėms laimėjo kapitonas Rumba, kuris pasiekė 3 naujų Latvijos rekordų: 500 mtr. 47,1 sek.; 1500 mtr. 2 min. 34,4 sek. ir 10.000 mtr. — 19 min. 6,4 sek.

Skandinavijos žiemos sporto žaidimai. Stokgolme įvyko taip vadinamos Skandinavijos žiemos sporto žaidimai, kuriuose dalyvavo visos Skandinavijos valstybės. Žaidimų programa labai plati ir įdomi.

Hockey bandy tarpvalstybinėse rungtynėse Suomija apgalėjo Švediją 4:3 (3:0). Tarp miestinėse rungtynėse Stokgolmas apgalėjo Abo 2:1.

Paciūžų sporte geriausiai laimi norvegai: 500 mt. — Olsen (Norv.) 47,1 sek.; 1500 mt. Balagrud (Norv.) 2 min. 29,2 sek.; 5.000 mtr. — Balagrud (Norv.) per 9 min. 12,2 sek.; ir 10.000 mtr. Balagrud (Norv.) 18 min. 24,5 sek. Sulig taškų pirmą vietą laimėjo norvegas Balagrud.

Taip pat buvo ir pasaulinės čiuožimo pirmenybės moterims. Jas laimėjo austrė Jaroš Šabo, antroji vietoj jauna 14 metų norvege Sonja Heniex. Vyrų pirmenybės laimėjo norvegas Arne Lie. Poriniame čiuožime laimi norvegų pora Sonja Henie ir Lie.

Prancūzai apgalėjo italus. Paryžiuje įvyko tarpvalstybinis fechtavimo rungtynės prancūzai iš 6 šakų laimėjo 4.

Mūsų skaitytojų balsai.

Gerbkime save! Pas lietuvius yra įsigyvenęs negražus paprotys kitus girti, o save peikti. Visa kas yra bloga mes vadiname „lietuvišku“, būtent sakome „lietuviškas punktualumas“, „lietuviški keliai“ ir t.t., lyg rodos, kad lietuvio ypatumas yra apsileidimas ir netvarka. Tačiau gyvenimas ką kitą sako. Pasiziūrėkime tiksliai į Lietuvos praeitį, kiek ten pasiryžimo, karžygiškumo ir pasiaukavimo, kiek tėvynės meilės, garbės. Kitos tautos, k. t. anglių, prancūzų ir vokiečių, būdamos panašioje padėtyje kaip kad mūsų tauta, prieš didįjį karą, kažin ar būtų išlikusios gyvos.

Gerbdami save turime šalinti ydas ir nežeminti savo vardo. Mylėkime savo kalbą, savo vėliavą, vyti. Gerbkime save. Nes kas negerbia save, tas negali tikėtis, kad jį kiti gerbtų.

Sventupis.

Mūsų kariuomenė — gyvenimo mokykla. Kai kurie mažiau susipratę jaunuoliai, senesnių pasakojimais įbauginti, šiandien bijo kariuomenės, tačiau patekę į jos eiles jaučiasi gerai ir nejunta kaip praslenka tarnybos laikas. Daug mūsų jaunuolių patenka į kariuomenę visiškai nemoką nei skaityti, nei rašyti. Bet kiek patarnavę išmoksta net ir laišką į namus parašyti. Mūsų kariuomenė, tikrai galima pasakyti, yra kūno ir proto mokykla, kuri auklėja bręstantį jaunimą ir ruošia jį tinkamam šeimyniniam gyvenimui. Todėl visiems jaunuoliams yra gera proga kariuomenėje esant išmokti tinkamai gyventi.

Mes kariai dėl to turime stengtis gerai savo tarnybą ir pareigas atlikti. Saugokimės blogo, nes tik doras ir sveikas karys yra naudingas savo pašaukimui ir tėvynei.

Dz. Bartkus.

Stoka trašų.

Vienas agronomas paskaitoje aiškino žmonėms, kad žemė reikia tręšti minerališkėmis trašomis.

Petrulienė-gi linguodama galvą sako:

— Iš kur mes, ponuli, gausim tų jeneroliškų trašų, kad ir paprasto mėšlo maža!

Įvairenybės.

Krokodilas — laivas. Vieno Ispanijos žvėrynių krokodilų auklėtojas pasidirbo medinę sėdynę ir uždėjęs ją ant krokodilo nugaros perplaukė jūrą 300 kilometrų platumė per 12 val. 46 min. Minėtas krokodilas turi 400 metų amžiaus.

Kiek Šveicarijos gyventojų. Per paskutinį Šveicarijos gyventojų surašinėjimą rasta, kad dabar Šveicarija turi 3.870.320 gyventojų. 1910 m. turėjo 3.753.293 gyventojus. Tuo būdu per 15 metų padaugėjo 117.027 gyv.

1000 vertimų „Tėve mūsų“. Vieno Vengrijos kurorto tikybos mokytojas Koioman Kerteš per 30 metų rinko visomis pasaulio kalbomis išverstą maldą „Tėve mūsų“. Viso surinko 1000 vertimų ir minėtą rinkinį padovanojo Šv. Tėvui, kuris maloniai priėmė dovaną ir padėkos pareiškimui padovanojo Kertešui savo paties pagamintą savo atvaizdą.

Neberėkės supažindinti. Anglijos parlamento narys ponias Astor įvedė naują būdą rautams ir baliams, būtent kiekvienam svečių prisegti prie krūtinės kortelę su jo pavarde, kad tuo būdu nebereiktų jų supažindinti ir svečiai žinotų su kuo kalbasi.

Vokiečiai svetur. Miuncheno universiteto prof. Aufh user apskaitė, kad vokiečių ne Vokietijos ribose gyvena arti 32.180.300 žmonių, kurių Europoje (be Vokietijos) gyvena 23.260.700 vokiečių. Minėtas profesorius apskaito, kad Lietuvoje gyvena 65.000 vokiečių.

Rado urvinio žmogaus griaučius. Radio praneša, kad Asturijos provincijoje (Ispanijoje) surasta priešistoriško urvinio žmogaus griaučiai, kurie gerai išsilaikę.

Balgiantį nyktį tautelė. Vienas anglas tyrinėtojas surado Centralinėje Amerikoje, Hondurase, vieną labai seną indionų tautelę maya giminės, kuri jau visiškai baigia nykti, nes jų beliko tik 50 žmonių ir jie gyvena labai skurdžiai viename kaime, kuris yra vieno ugniakalnio kraterio, netoli senovinio miesto Lubaanton griuvėsių.

Minėta tautelė yra likučiai senovės galingos ir kultūringos maya tautos, kuri buvo turtinga ir turėjo pasistačiusi daug miestų. Tyrinėtojas Mitchell Hedges spėja, kad šios tautos istorija prasidėjusi dar prieš 30.000 metų.

Paskutiniai maya tautos žmonės išmiršta dėl stokos noro gyventi ir energijos. Niekuo jie nebesirū-

pina, nei dėl savo likimo, nei dėl tautelės, kad jau ji visiškai žūna ir jie yra paskutiniai jos gyventojai.

Tai kur nebijo šalčio. Panevėžy vienas 18 metų amžiaus žydukas Vysočekas maudosi Nevėžy ir žiemos metu. Jeigu būna ledas, tai jį prakirtęs akety išbūna 2-3 minutes. Net maudėsi ir per pastaruosius didžiuosius šalčius, prie 23°.

Minėtas asmuo išrodo tvirtas ir sveikas.

Ieškos senovės miestą. Keli Amerikos profesorai vasario mėn. vyks į Palestiną ieškoti žuvusio Debir miesto, apie kurį B blija sako, kad jį prieš 2500 metų Babilonijos karalius Nabuchadonazaras sunaikinęs. Minėtas miestas turėjęs daug vardų ir manoma, kad jame yra daug senovės mokslo turto.

Šio miesto atkasimo tyrinėtojų ekspedicijai vadovaus prof. Melvin G. Kyle.

Didžiausios bažnyčios. Didžiausios pasaulio bažnyčios yra šios: Šv. Petro katedra Romoje, kur telpa 45.000 žmonių, Milano katedra (Italijoje), kur telpa 37.000 žm., Šv. Pauliaus bažnyčia Romoje — 32.000 žm., Kelno bažnyčia (Vokietijoje) — 30.000 žm., Šv. Pauliaus bažnyčia Londone — 25.000 žm., Šv. Petronijaus bažnyčia Bolone (Prancūzijoje) — 25.000 žm., Šv. Zofijos katedra Konstantinopolyje — 23.000 žm., Notres Dames katedra Paryžiuje — 21.000 žmonių ir t. t.

Laivyno kapinės. Juodoji jūra yra didžiausios rusų laivyno kapinės, nes per 5 metus bolševikų karo su savo baltais priešais joje paskandinta 350 su viršum laivų. Dabar bolševikai nori pakelti nuo jūros dugno brangiausius laivus. Daugiausia jų paskendo ties Novorosijsko uostu. Jau prasidėjo laivų kėlimo darbai.

Spaudos apžvalga.

„Sporto“ 33 Nr. vyr. ltn. Pyragius skundžiasi, kad užmirštas mūsų kariuomenės šaudymo sportas. Mūsų kariai neįpratę šaudyti iš lengvojo ginklo (mažo kalibro šautuvų) ir dėl to Lietuvos šaudymo pirmenybėse dalyvauja daugiausia civiliai. Jeigu šiemet Lietuvos šaudymo pirmenybėse mūsų kariuomenė taip pat mažai tedalyvauja, tai reikėtų, autoriaus nuomone, rimtai rūpintis kariuomenei (ar bent Kauno igulai) šaudymo pirmenybes iš mažo kalibro šautuvų suruošti (o gal šaudymą šratais); vėliau pasimankštyti iš kariškų šautuvų didesnėmis distancijomis.

„Lietuva“ 28(2117) Nr. V. rašo „Eikime Vilniaus keliu“. Jis pabrėžia, kad 1925 m. Vilniui vaduoti surinkta dvigubai tiek, kiek 1924 m. Yra prisistieigę arti 10 įvairių Vilniaus vadavimo reikalais draugijų. Įsikūrė naujas Vilniui vaduoti sąjungos skyrius Kaune. Autorius ragina dar uoliau dirbti Vilniaus vadavimo darbą, baigdamas ir savo rašinį žodžiais: „Sustiprinkime tikėjimą (tikėti, kad Vilnius bus mūsų. Bs.). sukurkime širdy pasiryžimą ir eikime Vilniaus keliu“.

Tam pačiam numery ats. mjr. P. Ruseckas rašo istorišką apžvalgėlę apie lietuvių karą su bolševikais: Vilniaus kariuomenės kūrimosi laikotarpis, Kaunan persikėlus. Organizavimo sunkenybės. Pirmieji laimėjimai ir pralaimėjimai. Bandymai atimti Vilnių, lenkai puola, Panevėžio paėmimas, tikrojo karo su bolševikais pradžia.

29(2118) Nr. tas pats ats. mjr. P. Ruseckas rašo „Lietuvos kariuomenė kovoj dėl mūsų nepriklausomybės“, kur pabrėžia lietuvių kovas su bolševikais, bermontininkais ir susidūrimus su lenkais. Rašinys dar nebaigtas spausdinti.

Įdomi apžvalgėlė ir pravartu kiekvienam mūsų kariuomenės dienomis.

„Trimito“ 5 Nr. V. rašo, kad pabūgę lenkai, atidėjo Vilniaus krašto gyventojų surašinėjimą. Padarytas bandymas parodė, kad lenkai surašydami gyventojus nieko nepesė, nes dauguma pasisakysianti nelenkais esą, nežiūrint lenkų policijos ir šovinistų persekiojimų.

Panašiai rašo ir lenkų kalba Kaune einantis laikraštis „Nowiny“, pabrėždamas tarp kitko kad lenkų šovinistinė politika pastaraisiais metais atvėrė gyventojų akis ir jie visi yra pasiryžę užsirašyti kaip jų sąžinė liepia, bet ne lenkų žandarai. Šito lenkai ir nusigando, ir nežiūrint, kad viskas jau buvo paruošta surašyti ir daug pinigų išleista tam reikalui, bet surašinėjimą „atidėjo“ nežinia iki kol.

Tur būt „atidėjo“, „na swięty nykdy“, nes vargu kada Vilniaus krašto gyventojai laisvu noru, durtuvo neverčiami, užsirašytų lenkų tautybės. Bs.

Užsienių spauda apie mus.

„Prager Presse“. Čekoslovakijos sostinėje Pragoje vokiečių kalba leidžiamas „Prager Presse“ savo priedą iš sausio 31 d. paskyrė Pabaltijo valstybėms, jame daug rašoma ir apie Lietuvą, jos gyventojus, žemės plotą, ūkį, pinigus, švietimą ir kultūrą, teatrą, spaudą, dailę ir kt. Priede įdėta 24 — paveikslai iš Lietuvos gyvenimo, tarp kurių Respublikos Prezidento, Krašto Apsaugos Ministerio, Dr. J. Basanavičiaus atvaizdai „Rimšos Artojas“, paminklo žuvusiems dėl Lietuvos nepriklausomybės (pastatyto Karo muzėjaus sodnely), Seimo rūmai, Teatras ir kitų vaizdų iš Did. Lietuvos ir Klaipėdos krašto.

Numeris labai turtingas ir įdomus, o tilpę jame straipsniai apie mus širdingai ir teisingai atvaizduoja Lietuvos gyvenimą.

Atsiųstieji redakcijai spaudiniai.

Doc. A. Moravskis. Kraštotyra ir mūsų visuomenės ūkio bei finansų pažinimas. „Varpo“ b-vės ir autoriaus leidinys, Kaunas 1925 m., 36 pusl., kaina 3 litai.

Čia surašytos visos knygos ir laikraščių straipsniai, kuriuose kalbama apie įvairias Lietuvos ūkio šakas, finansus. Vadinasi, ši knygutė yra tik tos literatūros rodyklė. Tinka karininkų bibliotekoms ir labiau išsilavinusiems žmonėms.

Dr. L. Koganas. Džiova ir kaip kovoti su ja. Draugijos kovai su tuberkuliozu leidinys nr. 2. Kaunas, 1925 m. 20 pusl., kaina 50 centų.

Džiova yra baisi, sunkiai teišgydoma liga, kuri lyg baisi rykštė plaka žmones, kasmet išraudama daugybę dažniausia jaunų žmonių iš gyvųjų tarpo. Lengviau yra priešą apgalėti, kai mes jį pažįstame. Šioje knygelėje aprašytos tos baisios ligos sėklos, kaip su ta liga kovoti ir kaip jos saugotis. Knygelė savo kaina ir kalbos paprastumu yra visiems prieinama, todėl reikia linkėti, kad kuo daugiau žmonių ją su atydzia skaitytų, arba nors skaitančių paklausytų. Tinka ir kariškių bibliotekoms. X.

Agron. Jonas Kriščiūnas. Žemės dirbimas. Žemės ūkio Departamento leidinys, Kaunas, 1925 m. 190 pusl., kaina 4 litai.

Leidžia Vyr. Št. Karo Mokslo Valdyba

Redaktorius mjr. J. Tomkus.

Valstybės Spaustuvė Kaune, kampas Duonelaičio ir Gedimino g.